
Posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich.

Biuletyn Polonistyczny 19/4 (62), 19-26

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

głoszone przez krytykę i historyków literatury poglądy o tzw. "uciszeniu" w "Chwilach" dotyczyć mogą jedynie warstwy stylistyczno-formalnej tego tomu, natomiast w swej warstwie problemowej jest on kolejną dramatyczną próbą określenia stosunku poety do świata, wyrazem poszukiwania nowych wartości; jest wewnętrznie rozdarty i niejednolity.

Obchody zamknęła uroczystość złożenia wieńców w Mauzoleum Kasprowicza na Harendzie.

Dr Hanna Filipkowska

KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH PAN

POSIEDZENIA RADY NAUKOWEJ INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH PAN

30 października 1975

Posiedzenie otworzył prof. Mieczysław Klimowicz, komunikując, że władze PAN mianowały Przewodniczącym Rady Naukowej IBL PAN prof. Wincentego Danką¹ (funkcję tę pełnił uprzednio prof. Klimowicz, do czasu otrzymania nominacji na stanowisko dyrektora Instytutu Badań Literackich). Gratulując nominacji i życząc prof. Dankowi sukcesów w pracy, prof. Klimowicz przekazał mu przewodnictwo obrad.

Prof. Danek podziękował dyrektorowi Instytutu, podkreślając, że czuje się tym bardziej zaszczycony powierzoną mu funkcją, ponieważ wypada mu ją przejąć wkrótce po śmierci serdecznego przyjaciela i znakomitego poprzednika, wieloletniego dyrektora Instytutu i przewodniczącego Rady Naukowej, prof. Kazimierza Wyki. Z tym przekonaniem prof. Danek zapewnił, że w miarę swych sił i możliwości będzie się starał pomóc Radzie i Instytutowi w ich pracach.

Z kolei zabrał głos doc. Stefan Treugutt, który powitał prof. Klimowicza na objętym od 1 października 1975 stanowisku Dyrektora Instytutu

Badań Literackich i wyraził przekonanie, że pod jego kierownictwem Instytut nie tylko będzie kontynuował wszystkie dotychczasowe prace, lecz podejmie i zrealizuje niejedną nową cenną inicjatywę badawczą i organizacyjną.

Dyr. Klimowicz powiadomił Radę, że na następnym posiedzeniu przedstawi plan Instytutu Badań Literackich na kolejne - 1976-1980 - pięciolecie. Zgodnie ze złożoną wcześniej obietnicą dokonania analizy i podjęcia starań o przyspieszenie realizacji wniosków o nadanie tytułów profesorskich niektórym pracownikom IBL PAN, prof. Klimowicz oświadczył, że w toku załatwiania jest kilka wniosków dawnych, powstała natomiast nowa sytuacja w związku z rozporządzeniem premiera, iż "przy rozpatrywaniu kandydatów do tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego należy stawiać jako warunek bezwzględny posiadanie w dorobku dydaktycznym kandydata przynajmniej dwóch dyplomowanych doktorów". Sygnalizując to, prof. Klimowicz przyrzekł przedstawić pełną interpretację wspomnianego rozporządzenia na następnym posiedzeniu Rady.

Przewodniczący Rady zwrócił się do zebranych z propozycją przyjęcia proponowanego obecnie porządku dziennego obrad oraz protokołu z posiedzenia poprzedniego, w dniu 30 czerwca, co Rada jednomyślnie uczyniła. Następnie zastępca dyrektora IBL d/s ogólnych, dr hab. Ryszard Górski, wystąpił z wnioskiem, by wobec śmierci prof. Wyki, który był członkiem komisji habilitacyjnych dr dr Jana Józefa Lipskiego i Romana Lotha, Rada zaakceptowała udział prof. E. Jankowskiego w przewodzie habilitacyjnym dra Lipskiego, a komisję habilitacyjną dra Lotha uprawniała do działania w składzie trzyosobowym: prof. prof. K. Górski, A. Hutnikiewicz, E. Jankowski. W głosowaniu jawnym Rada Naukowa wniosek ten przyjęła.

Rada Naukowa wysłuchała informacji o działalności naukowo-organizacyjnej Instytutu Badań Literackich w III kwartale 1975 r., w której dr hab. R. Górski przedstawił następujące sprawy: prace nad sformułowaniem planu Instytutu na lata 1976-1980; plan konferencji naukowych Instytutu na rok 1976; przygotowanie edycji dzieł wszystkich Jana Kochanowskiego i Stefana Żeromskiego; przebieg współpracy naukowej Instytutu z zagranicą; realizacja planu wydawniczego Instytutu w r. 1975; sprawy finansowe.

W dyskusji zabrał głos doc. Zbigniew Goliński, który poruszył sprawę rezygnacji Instytutu z prac nad problemem resortowym nr 11, a uczestnictwa jedynie w koordynowanym przez Uniwersytet Wrocławski problemie węzłowym. W odpowiedzi doc. Treugutt stwierdził, że Dyrekcja Instytutu nie zrezygnowała z własnego problemu resortowego, i po wyjaśnieniach wzajemnego stosunku problemu resortowego nr 11 i problemu węzłowego "Polska kultura narodowa" podejmie starania o utrzymanie planu koordynacyjnego własnego problemu resortowego. Sprawę poparł prof. Stefan Żółkiewski, podkreślając w swym wystąpieniu zarówno inicjatywy Instytutu w stworzeniu tego problemu, jak specyfikę badań literackich, wymagających szerokiego zaplecza w pracach zaplanowanych. Prof. Klimowicz dodał, że dyskusje nad problemem węzłowym jeszcze trwają i zależnie od ich wyniku Instytut będzie musiał zabezpieczyć swe plany przez włączenie się do szerzej interpretowanego problemu węzłowego i przez pozostawienie tego problemu resortowego, który był przez Instytut utworzony i jemu powierzony.

W dalszym toku obrad Rada zajęła się sprawami ruchu naukowego. Na wniosek Dyrekcji IBL, poparty w dyskusji przez prof. prof. J. Ziomka i S. Żółkiewskiego oraz doc. T. Michałowską, Rada postanowiła wystąpić do Polskiej Akademii Nauk o powołanie dr hab. Elżbiety Sarnowskiej-Temierusz na stanowisko docenta w Instytucie Badań Literackich.

Rada wysłuchiwała wniosku Dyrekcji Instytutu oraz popierających go wypowiedzi prof. prof. Z. Libery, J. Kulczyckiej-Saloni i M. Klimowicza, i w głosowaniu tajnym jednomyślnie postanowiła wystąpić do Polskiej Akademii Nauk o powierzenie drowi hab. Ryszardowi Górskiemu stanowiska docenta w Instytucie Badań Literackich.

Zgodnie z wnioskiem Komisji habilitacyjnej Rada dopuściła dra Romana Lotha do kolokwium habilitacyjnego, w którym odpowiadał on na pytania recenzentów przygotowanej przez niego edycji "Pism zebranych" Jana Kasprowicza (t. I-II): prof. prof. Cz. Zgorzelskiego i K. Górskiego i doc. S. Frybesa, oraz doc. doc. Z. Golińskiego i S. Treugutta. Po kolokwium Rada zapoznała się z jego wynikami i w głosowaniu tajnym wypowiedziała się jednomyślnie za przyjęciem kolokwium

i za nadaniem drowi Lothowi stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych.

Komisja w składzie: prof. prof. K. Górski, H. Markiewicz i E. Jankowski, zgłosiła i uzasadniła wniosek o dopuszczenie do kolokwium habilitacyjnego dra Jana Józefa Lipskiego na podstawie jego rozprawy pt. "Twórczość J. Kasprowicza w latach 1891-1906". Rada wniosek ten przyjęła, a następnie wysłuchiwała odpowiedzi habilitanta na pytania recenzentów: prof. prof. K. Górskiego i A. Hutnikiewicza i doc. M. Podrazy-Kwiatkowskiej, oraz prof. H. Markiewicza. W dyskusji, w której oprócz uczestniczących w kolokwium zabierali jeszcze głos: prof. prof. E. Jankowski i M. Janion oraz doc. J. Sławiński, jednomyślnie pozytywnie oceniono wyniki kolokwium i w głosowaniu tajnym postanowiono wystąpić do Polskiej Akademii Nauk o nadanie drowi Lipskiemu stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych.

Rada Naukowa zaakceptowała wniosek Komisji (w składzie: prof. prof. B. Zakrzewski, Cz. Zgorzelski, M. Żmigrodzka) i powierzyła prof. prof. Z. Liberze, J. Maciejewskiemu i M. Żmigrodzkiej zrecenzowanie rozprawy habilitacyjnej dr Aliny Kowalczykowej na temat "Funkcje kategorii szaleństwa w polskiej literaturze okresu romantyzmu".

Wobec śmierci doc. Aleksandra Berezy, który był członkiem Komisji Nagrody Naukowej im. Tadeusza Mikulskiego, Dyrekcja IBL zaproponowała uzupełnienie składu Komisji (prof. Z. Libera, doc. M. Głowiński) o doc. Jacka Łukasiewicza (UWr.); wysunięto ponadto sugestię, by Komisja dokonała rewizji regulaminu Nagrody pod kątem podwyższenia - lub obniżenia - granicy wieku kandydatów, a przede wszystkim poszerzenia ich grona o autorów ze wszystkich ośrodków polonistycznych w kraju.

W sprawach personalnych Rada Naukowa przyjęła do wiadomości pisma Polskiej Akademii Nauk informujące o zatwierdzeniu przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną stopni doktorów habilitowanych nadanych przez Radę Naukową Barbarze Otwinowskiej i Ryszardowi Górskiemu; zaakceptowała też decyzje Dyrekcji IBL, która zwolniła z etatów kontraktowych mgr mgr Marię Gutowską, Marię Marcjan, Barbarę Łazińską i Leszka Kamińskiego, przyjmując od października 1975 na etaty kontrak-

towe mgr mgr Ewę Rodé, Barbarę Więzik i Bożenę Fedewicz.

23 stycznia 1976

Posiedzenie otworzył prof. Wincenty Danek, prezentując porządek dzienny, który został przyjęty po uzupełnieniu punktem: Wszczęcie postępowania habilitacyjnego dra Janusza Maciejewskiego.

Rada zaakceptowała rozesłany wcześniej protokół z zebrania poprzedniego, w dniu 30 października 1975 r.

Po wysłuchaniu sprawozdania zastępcy dyrektora d/s ogólnych doc. Ryszarda Górskiego z działalności Instytutu Badań Literackich w roku 1975 członkowie posiedzenia rozpoczęli dyskusję, w której głos zabierali prof. prof.: Cz. Zgorzelski, B. Zakrzewski i W. Danek. Dyskutanci omawiali: problem malejącego limitu arkuszowego planu wydawniczego Instytutu, wysuwając w związku z tym obawę o zakłócenie rytmiczności poszczególnych serii wydawniczych (np. Archiwum Literackiego); sytuację Studium Doktoranckiego; postępy prac nad podręcznikiem historii literatury polskiej. Na pytania zadawane przez dyskutantów odpowiadał zastępca dyrektora d/s naukowych doc. Stefan Treugutt, po czym Rada podjęła uchwałę zatwierdzającą sprawozdanie z działalności Instytutu w roku 1975.

Dyrektor IBL, prof. Mieczysław Klimowicz, wypunktował najistotniejsze sprawy projektu planu naukowobadawczego Instytutu: koncentrację zadań pracowni, które winny skupiać wokół siebie grupy uczonych związanych wspólnym perspektywicznym programem naukowym; edytorstwo podręczników, monografii bibliograficznych i opracowań źródłowych; utworzenie w IBL osobnej Pracowni Edytorstwa, której zadaniem byłoby planowanie i integrowanie wydań krytyczno- i popularnonaukowych z dziedziny literatury polskiej oraz szkolenie kadry edytorów; rozszerzenie współpracy IBL z placówkami szkolnictwa wyższego i z zagranicą.

Dyskusję zapoczątkował prof. B. Zakrzewski, redaktor naczelny "Pamiętnika Literackiego", który zwrócił uwagę na kolizję interesów "Pamiętnika" z księgami zbiorowymi zawierającymi materiały z sesji

i konferencji naukowych; zakwestionował sformułowania niektórych tematów planu; upomniął się o szybsze uzupełnienie i ogłoszenie indeksów do wydania jubileuszowego i narodowego "Dzieł" A. Mickiewicza oraz o plan solidnej i szerokiej dokumentacji współczesnego życia literackiego. Prof. M.R. Mayenowa mówiła o potrzebie usprawnienia w Polskiej Akademii Nauk procedury zapraszania zagranicznych uczestników planowanych imprez naukowych. Prof. M. Żmigrodzka odpowiedziała na wątpliwości prof. Zakrzewskiego co do niektórych tematów zamieszczonych w planie naukowym IBL. Prof. Cz. Zgorzelski postulował podjęcie publikacji trudno dostępnych materiałów źródłowych (np. z Biblioteki Polskiej w Paryżu); sygnalizował dysproporcję między liczbą planowanych prac interpretacyjnych z epoki pozytywizmu a dorobkiem Instytutu w dziedzinie epistolografii tego okresu; przypomniał o potrzebie udostępnienia edycji krytycznych dzieł J.U. Niemcewicza, K. Brodzińskiego i M. Mochnackiego. Do wypowiedzi tej nawiązał prof. E. Jankowski, informując o podjęciu przez IBL – wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim – inicjatywy przygotowania dwu tomów zbiorowych poświęconych problemom polskiego pozytywizmu. Prof. Z. Libera zaproponował staranniejšie uporządkowanie planu badań komparatystycznych – według rzeczywistej hierarchii kontaktów kultury polskiej z krajami ościennymi. Problemem tym interesował się także doc. R. Kaleta oraz prof. J. Pelc, który ponadto zwrócił uwagę na potrzeby edytorskie w zakresie literatury baroku (pisma S.H. Lubomirskiego). Prof. Zakrzewski wskazał na konieczność zajęcia się pamiętnikarstwem i epistolografią okresu romantyzmu, a prof. W. Danek poparł poprzedni wniosek mówcy o rozszerzenie prac nad dokumentacją bieżącego życia literackiego.

Niezależnie od wyjaśnień, jakich w toku dyskusji udzielał doc. Treugutt, podsumował ją prof. Klimowicz, dziękując za uwagi i propozycje, które częściowo uzupełnią bieżący plan 5-letni, częściowo zaś uwzględnione będą w projekcie planu na pięciolecie następne.

Po zamknięciu dyskusji Rada w głosowaniu jawnym zatwierdziła przedłożony jej projekt planu naukowobadawczego Instytutu Badań Literackich PAN na lata 1976-1980.

Rada wysłuchiwała wystąpienia doc. Treugutta, który przedstawił plan

wydawniczy na rok 1977 i mówił o staraniach Instytutu o utrzymanie limitu planu w ubiegłorocznej wysokości 800, a nie 700 arkuszy wydawniczych. Informacje te uzupełnił doc. Górski, wymieniając książki IBL przyjęte do planu własnego różnych oficyn wydawniczych. Rada Naukowa przyjęła bez dalszej dyskusji plan wydawniczy IBL na rok 1977 do akceptującej wiadomości.

Projekt nowego regulaminu Nagrody Naukowej im. Tadeusza Mikulskiego odczytał w imieniu Komisji tej Nagrody prof. Z. Libera. Głosy dyskusyjne skupiły się nad sprawą możliwości zgłaszania do Nagrody prac jeszcze nie opublikowanych i w konkluzji doprowadziły do postanowienia, że o Nagrodę mogą się ubiegać książki ogłoszone drukiem lub złożone w wydawnictwach, których autorzy nie ukończyli 40 roku życia. Z tą poprawką projekt regulaminu został przyjęty i zatwierdzony, a na wniosek doc. Górskiego Rada uchwaliła, by Nagroda Naukowa im. Tadeusza Mikulskiego została wpisana do rejestru nagród Polskiej Akademii Nauk.

Zgodnie z wnioskiem Dyrekcji IBL, Rada w głosowaniu tajnym postanowiła powołać dr hab. Barbarę Otwinowską na stanowisko docenta w IBL.

Po wysłuchaniu protokołu Komisji do spraw przewodów doktorskich w zakresie historii literatury polskiej XX wieku z publicznej obrony rozprawy doktorskiej mgra Bogdana Śmigielskiego na temat "Osterwa w Wilnie. Sprawdzenie teoretycznego modelu »Reduty«" (promotor - doc. dr hab. S. Treugutt, recenzenci - prof. prof. S. Skwarczyńska, H. Szletyński, doc. R. Górski) w dniu 10 listopada 1975, Rada Naukowa postanowiła nadać mgrowi B. Śmigielskiemu stopień doktora nauk humanistycznych.

Dyrekcja Instytutu przedstawiła prośbę dra Janusza Maciejewskiego o wszczęcie jego przewodu habilitacyjnego na podstawie pracy "Oświecenie polskie. Początek formacji, jej stratyfikacja i przebieg procesu historycznoliterackiego". Rada pozytywnie ustosunkowała się do tej prośby i postanowiła powierzyć postępowanie habilitacyjne dra J. Maciejewskiego opiece Komisji w składzie: prof. prof. Z. Skwarczyński i Z. Libera, doc. Z. Goliński.

W sprawach personalnych Rada zaakceptowała powołania: mgr

M. Nałęcz-Lipińskiej na stanowisko starszego asystenta w Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego, a dr dr W. Władyki i A. Notkowskiego - na stanowiska adiunktów w tejże Pracowni.

¹ W czasie druku niniejszego zeszytu nadeszła z Krakowa wiadomość o zgonie prof. Wincentego Danką w dniu 17 VIII 1976 r.

R.W.

UMOWA O WSPÓŁPRACY NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ MIĘDZY INSTYTUTEM BADAŃ LITERACKICH PAN I WYŻSZĄ SZKOŁĄ PEDAGOGICZNĄ W SIEDLCACH

W dniu 20 maja 1976 r. odbyło się w Pałacu Staszica w Warszawie uroczyste podpisanie umowy o współpracy naukowo-dydaktycznej między Instytutem Badań Literackich PAN i Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Siedlcach. W uroczystości, oprócz przedstawicieli obu stron, wzięli udział: kierownik Wydziału Nauki KC PZPR, prof. dr Jarema Maciszewski; zastępca sekretarza Wydziału I Polskiej Akademii Nauk, prof. dr Marian Wojciechowski; pierwszy sekretarz Komitetu Zakładowego PZPR przy PAN, prof. dr Józef Miąso; wicewojewoda siedlecki inż. Kazimierz Grąbczewski; posłanka ziemi siedleckiej do Sejmu PRL ob. Jadwiga Cichocka; przedstawiciele Radia i prasy oraz zaproszeni goście. Dokument o współpracy podpisali: z ramienia Instytutu - dyrektor prof. dr Mieczysław Klimowicz, w imieniu WSP - rektor, doc. dr Jan Poliški.

Umowa otwiera nowy etap współpracy Instytutu Badań Literackich PAN ze szkolnictwem wyższym. Przewiduje ona stały udział pracowników Instytutu w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w Zakładzie Filologii Polskiej WSP; konsultację naukową w zakresie nauk o literaturze; współudział Instytutu w zorganizowaniu i prowadzeniu studium podyplomowego dla nauczycieli przy siedleckiej uczelni; uczestnictwo kadry instytutowej w popularnonaukowej akcji odczytowej prowadzonej przez WSP na terenie Siedlec; wreszcie stały kontakt naukowy, wyrażający się m.in. w zapraszaniu pracowników WSP do udziału w otwartych zebraniach i konfe-